

Bryssel den 8.3.2018
COM(2018) 109 final

**MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET,
RÅDET, EUROPEISKA CENTRALBANKEN, EUROPEISKA EKONOMISKA OCH
SOCIALA KOMMITTÉN SAMT REGIONKOMMITTÉN**

**Handlingsplanen för fintech - ett viktigt steg mot en mer konkurrenskraftig europeisk
finanssektor**

INLEDNING

Fintech – tekniska innovationer inom den finansiella sektorn – har utvecklats betydligt under de senaste åren och påverkar sättet på vilket finansiella tjänster produceras och levereras. Fintech¹ befinner sig i gränslinjen mellan finansiella tjänster och den digitala inre marknaden. Finanssektorn är den största användaren av digital teknik och utgör en viktig drivkraft för den digitala omvandlingen av ekonomin och samhället. Det finns viktiga synergier mellan kommissionens strategi för den digitala inre marknaden², EU:s cybersäkerhetsstrategi³, eIDA-förordningen⁴ och initiativ på området för finansiella tjänster, såsom handlingsplanen om finansiella tjänster⁵ och halvtidsöversynen av handlingsplanen för kapitalmarknadsunionen⁶.

Innovation på finansområdet är inget nytt, men teknikinvesteringarna och innovationstakten har ökat betydligt. Fintech-lösningar som använder digital identifiering, mobilapplikationer, molntjänster, analys av stordata, artificiell intelligens, blockkedjeteknik och teknik för distribuerade liggare är på väg att införas. Nya tekniker förändrar finansbranschen och hur konsumenter och företag får tillgång till tjänster. Detta skapar möjligheter för fintech-baserade lösningar som ger bättre tillgång till finansiering och förbättrar finansiell inkludering av digitalt anslutna medborgare. Fintech sätter kunderna vid rodret, stöder driftseffektivitet och ökar EU-ekonomins konkurrenskraft ännu mer. Fintech är även viktig för kapitalmarknadsunionen. Finansteknik kan bidra till att fördjupa och bredda EU:s kapitalmarknader genom att integrera digitaliseringens potential att förändra affärsmodeller genom databaserade lösningar inom tillgångsförvaltning, investeringsförmedling och produktdistribution⁷.

Fintech medför också både möjligheter och utmaningar för regelefterlevnad och tillsyn. Den kan underlätta, rationalisera och automatisera efterlevnaden och rapporteringen, samtidigt som tillsynen förbättras. Tjänsteleverantörer kan erbjuda fintech-baserade efterlevnadstjänster till reglerade enheter. De reglerade enheterna är dock fortfarande ansvariga för att uppfylla sina skyldigheter. Enheter som omfattas av krav på kundkontroll enligt penningtvättförordningen kan till exempel inte delegera ansvaret för att uppfylla dessa krav till externa tjänsteleverantörer.

Fintech medför även utmaningar i form av cyberrelaterade risker och risker inom områdena data-, konsument- och investeringsskydd och marknadsintegritet. Den allmänna dataskyddsförordningen och penningtvättdirektivet innehåller viktiga garantier för skyddet av personuppgifter och integritet mot penningtvätt och finansiering av terrorism i EU:s finansiella system. En teknikdriven finansiell marknad i EU kräver fullständig efterlevnad av dessa grundläggande garantier. It-risker undergräver förtroendet och hotar det finansiella

¹ Fintech används för att beskriva teknikdriven innovation inom finansiella tjänster som kan bana väg för nya affärsmodeller, tillämpningar, processer eller produkter, och som därmed väsentligt kan påverka finansmarknader, finansinstitut och tillhandahållandet av finansiella tjänster. Se <http://www.fsb.org/what-we-do/policy-development/additional-policy-areas/monitoring-of-fintech/>.

² COM(2015) 192 final – En strategi för en inre digital marknad i Europa.

³ JOIN/2017/0450 final – Resiliens, avskräckning och försvar: ett starkt cyberförsvar för EU.

⁴ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 910/2014 av den 23 juli 2014 om elektronisk identifiering och betrodda tjänster för elektroniska transaktioner på den inre marknaden och om upphävande av direktiv 1999/93/EG.

⁵ COM/2017/0139 final – Handlingsplan om finansiella tjänster för konsumenter: Bättre produkter, fler valmöjligheter.

⁶ COM(2017) 292 final – Meddelande om halvtidsöversynen av handlingsplanen för kapitalmarknadsunionen.

⁷ Halvtidsöversynen av handlingsplanen för kapitalmarknadsunionen, [finns här](#).

systemets stabilitet. Återkommande intrång⁸ visar att it-angrepp är ett växande problem. It-angrepp bör hanteras beslutsamt, för att förhindra och begränsa eventuella negativa konsekvenser för finanssektorn och dess klienter och kunder. Att göra finanssektorn mer motståndskraftig mot it-angrepp är ytterst viktigt för att säkerställa att den är välskyddad, att finansiella tjänster kan levereras effektivt och smidigt i hela EU, och att konsumenternas och marknadens förtroende upprätthålls.

EU:s regelverk och tillsynsramar bör ge företag som är verksamma på EU:s inre marknad möjlighet att dra nytta av finansiell innovation, så att de kan erbjuda lämpliga och åtkomliga produkter till sina kunder. Dessa ramar bör även säkerställa en hög skyddsnivå för kunder och investerare och garantera motståndskraft och integritet i det finansiella systemet. Fördelarna med teknisk innovation stod redan i centrum för översynen av direktivet om betaltjänster⁹ och direktivet och förordningen om marknader för finansiella instrument¹⁰.

Teknisk innovation har lett till nya typer av finansiella tillgångar, såsom kryptovalutor. Kryptovalutor och den underliggande blockkedjetekniken ger lovande utsikter för de finansiella marknaderna och infrastrukturerna. Användningen av dem medför dock även risker, vilket framgår av kryptovalutornas starka volatilitet, bedrägerier och driftsmässiga brister och sårbarhet vid växling av kryptovalutor. Åtgärder har redan vidtagits på EU-nivå för att hantera vissa specifika risker. De virtuella valutornas sårbarhet och hot i form av penningtvätt och finansiering av terrorism i samband med detta anses utgöra påtagliga och till och med mycket påtagliga risker i kommissionens bedömning av de risker för penningtvätt och finansiering av terrorism som påverkar den inre marknaden¹¹. I december 2017 enades de europeiska lagstiftarna om att utöka penningtvättdirektivets räckvidd¹² till att omfatta växling av virtuella valutor och e-plånbokslieferantörer. De europeiska tillsynsmyndigheterna (ESAMyndigheterna) har utfärdat varningar om de spekulativa marknadsförhållandena för virtuella valutor och andra risker i samband med kryptovalutor¹³. I alla varningar framhålls att investeringar i kryptovalutor medför höga risker och att investerarna kan drabbas av stora

⁸ Under 2016 var finanssektorn målet för it-angrepp oftare än någon annan sektor (65 %). Detta ledde till intrång i över 200 miljoner handlingar, vilket motsvarar en ökning på 937 % jämfört med 2015, då endast drygt 20 miljoner handlingar drabbades av intrång. Källa: IBM: *Security trends in the financial services sector*, april 2017.

⁹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2015/2366/EU av den 25 november 2015 om betaltjänster på den inre marknaden.

¹⁰ Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/65/EU av den 15 maj 2014 om marknader för finansiella instrument och Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 600/2014 av den 15 maj 2014 om marknader för finansiella instrument.

¹¹ Rapport från kommissionen till Europaparlamentet och rådet om bedömningen av de risker för penningtvätt och finansiering av terrorism som påverkar den inre marknaden och berör gränsöverskridande verksamhet. COM(2017)340 final, 26.6.2017.

¹² Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/849 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism.

¹³ Varning till konsumenterna om virtuella valutor. EBA/WRG/2013/01 – <https://eba.europa.eu/documents/10180/598344/EBA+Warning+on+Virtual+Currencies.pdf>. EBA:s yttrande om virtuella valutor – EBA/Op/2014/08 – <https://www.esma.europa.eu/documents/10180/657547/EBA-Op-2014-08+Opinion+on+Virtual+Currencies.pdf>. Esma varnar investerare för de höga riskerna med Initial Coin Offerings – ESMA50-157-829 – https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/esma50-157-829_ico_statement_investors.pdf. Esma uppmärksammar företag som är verksamma inom Initial Coin Offerings (ICO:s) på att de måste uppfylla relevanta lagkrav – ESMA50-157-828 – https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/esma50-157-828_ico_statement_firms.pdf. Esma, EBA och Eiopa varnar konsumenterna för risker med virtuella valutor – 12 februari 2018 – <https://www.esma.europa.eu/documents/10180/2120596/Joint+ESAs+Warning+on+Virtual+Currencies.pdf>.

förluster till följd av kryptovalutornas volatilitet, men även på grund av avsaknaden av insyn och integritet på denna marknad, operativa brister och svagheter hos tjänster och handelsplatser för kryptovalutor.

I ett färskt initiativ för att se över den europeiska tillsynsramen¹⁴ föreslår kommissionen att de europeiska tillsynsmyndigheterna systematiskt bör beakta fintech i alla sina verksamheter. Den allmänna dataskyddsförordningen, som träder i kraft i maj 2018, är också ytterst viktig för en lämplig användning av innovativa datadrivna finansiella tjänster¹⁵. Detsamma gäller förslaget till förordning om en ram för det fria flödet av icke-personuppgifter i Europeiska unionen¹⁶, som syftar till att säkerställa fri rörlighet för icke-personuppgifter på den inre marknaden. Det gränsöverskridande erkännandet av elektroniska identifieringsmetoder i eIDA-förordningen kommer dessutom att ge garantier och begränsa riskerna i samband med nya tekniker, samtidigt som det blir lättare att uppfylla kraven på kundkontroll och penningtvätt och stark autentisering av parterna i en digital miljö.

Fintech är ett prioriterat område även på internationell nivå, till exempel för G20. Kommissionen bidrar till de politiska diskussionerna i rådet för finansiell stabilitet och i andra internationella forum. Alltfler jurisdiktioner har tagit fram regelverk och tillsynsramar för att hantera specifika former av finanstekniska innovationer. Utanför Europa har lagstiftarna främst inriktat sig på betalinstrument och betaltjänster samt alternativa finansieringsformer, såsom gräsrotsfinansiering och person-till-person-lån. För att öka samarbetet med finanstekniska utvecklare har tillsynsmyndigheterna i ett antal länder (t.ex. Australien, Kanada, Förenta staterna, Hongkong, Singapore och Japan) inrättat fintech-nav. Flera myndigheter har även utformat experimentramar för innovativa företag, så kallade regulatoriska sandlådor (t.ex. Australien, Hongkong, Singapore och Kanada).

Kommissionen kommer att bemöta både Europaparlamentets¹⁷ och Europeiska rådets¹⁸ krav på ett mer framtidsorienterat regelverk som integrerar digitalisering och skapar förhållanden där innovativa fintechprodukter och lösningar snabbt kan införas i EU för att dra nytta av den inre marknadens stordriftsfördelar utan att äventyra skyddet av konsumenter och investerare.

Mot bakgrund av slutsatserna från det offentliga samrådet¹⁹ i mars–juni 2017 och med hänsyn till de initiativ som redan har lagts fram, anser kommissionen att behovet av omfattande

¹⁴ https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/banking-and-finance/financial-supervision-and-risk-management/european-system-financial-supervision_sv#reviewoftheefs.

¹⁵ I och med den allmänna dataskyddsförordningen skapas en verklig inre marknad för fri rörlighet för personuppgifter, med en hög nivå på dataskyddet. Fintech ska fullständigt uppfylla tillämpliga dataskyddsregler.

¹⁶ COM(2017)495.

¹⁷ Europaparlamentet har uppmanat kommissionen att ”lansera en proportionerlig och tvärsektoriell helhetsstrategi för sitt arbete med finansteknik” – Betänkande om finansteknik: teknikens inverkan på finanssektorns framtid, utskottet för ekonomi och valutafrågor, föredragande: Cora van Nieuwenhuizen, 2016/2243(INI), 28 april 2017.

¹⁸ EUCO 14/17, CO EUR 17, CONCL 5 se <http://www.consilium.europa.eu/media/21620/19-euco-final-conclusions-en.pdf>.

Europeiska rådet ”uppmanar kommissionen att lägga fram de initiativ som krävs för att stärka ramvillkoren i syfte att göra det möjligt för EU att utforska nya marknader genom riskbaserade radikala innovationer och på nytt bekräfta den europeiska industrins ledande roll”, 19 oktober 2017.

¹⁹ https://ec.europa.eu/info/finance-consultations-2017-fintech_en

lagstiftnings- eller regleringsåtgärder eller reformer på EU-nivå i detta skede är begränsat. Däremot är ett antal riktade initiativ på EU-nivå för att digitalisera finanssektorn motiverade.

1. MÖJLIGGÖRA GENOMFÖRANDET AV INNOVATIVA AFFÄRSMODELLER PÅ EU-NIVÅ

1.1. Möjliggöra genomförande av innovativa affärsmodeller på EU-nivå genom tydliga och konsekventa tillståndskrav

Inom finanssektorn auktoriseras och övervakas företagen utifrån sina verksamheter, tjänster eller produkter, oavsett om de använder traditionella eller innovativa metoder för att tillhandahålla sådana tjänster. Beroende på vilka tjänster och produkter de erbjuder kan företagen auktoriseras och regleras enligt EU-lagstiftningen eller nationell lagstiftning, eller inte omfattas av några särskilda bestämmelser om finansiella tjänster över huvud taget.

Auktoriseringskraven möjliggör effektiv tillsyn av tjänsteleverantörerna för att säkerställa stabilitet, integritet och rättvisa på marknaderna. De säkerställer också skydd för konsumenter och investerare. De enhetliga verksamhetsvillkoren ger samtidigt företag som tillhandahåller finansiella tjänster som är vederbörligen auktoriserade och övervakade av hemmedlemsstaten rätt till ett europeiskt pass. Tack vare detta pass kan företagen tillhandahålla sina tjänster i alla andra medlemsstater och utöka verksamheten till att omfatta hela EU:s inre marknad.

Respondenterna i fintech-samrådet ansåg att de flesta innovativa affärsmodeller kan fungera enligt de befintliga EU-reglerna, eftersom EU:s lagstiftningsram ger utrymme för proportionalitet i auktoriseringsprocessen.

Tillsynsmyndigheterna kan dock ha skilda åsikter om vilka EU-regler som gäller och kan tillämpa proportionalitet på olika sätt när de beviljar tillstånd för innovativa affärsmodeller²⁰. Europeiska bankmyndigheten (EBA) har konstaterat att skillnader i auktoriserings- och registreringssystemen²¹ är ett område som kräver närmare uppmärksamhet. Eiopa har observerat liknande trender²². Europeiska centralbanken (ECB) inledde nyligen ett samråd om en vägledning vid bedömning av tillståndsansökningar från fintech-kreditinstitut²³.

Nya finansiella tjänster omfattas inte alltid helt av EU:s befintliga regelverk. Så är fallet för gräsrotsverksamheter och person-till-person-verksamheter för nystartade och växande företag. Många respondenter i fintech-samrådet påpekade att investeringsbaserade och utlånings- eller lånebaserade gräsrotsfinansieringsverksamheter skulle gynnas av ett sunt och proportionerligt regelverk på EU-nivå. Elva medlemsstater har redan infört speciella system, som ofta råkar i konflikt med och hindrar utvecklingen av en inre marknad för gräsrotsfinansieringstjänster. Avsaknaden av en gemensam EU-ram hindrar även gräsrotsfinansieringsleverantörer att utöka verksamheten på den inre marknaden, vilket särskilt har sin grund i olika synsätt på nationell tillsyn och reglering. Den EU-ram som föreslås i denna åtgärdsplan omfattar ett heltäckande system med europeiska pass för de marknadsaktörer som är verksamma som europeiska leverantörer av gräsrotsfinansieringstjänster. Ramen ger incitament för leverantörer av gräsrotsfinansieringstjänster att utöka verksamheten och säkerställer tillräckligt skydd för investerare och projektansvariga.

²⁰ Till exempel online-plattformar som agerar som mäklare/mellanhänder, P2P-försäkringar, virtuella valutor och automatisk investeringsrådgivning, Initial Coin Offering osv.

²¹ <https://www.eba.europa.eu/-/eba-publishes-a-discussion-paper-on-its-approach-to-FinTech>.

²² <https://eiopa.europa.eu/Publications/Reports/Sixth%20Consumer%20Trends%20report.pdf>

²³ <https://www.bankingsupervision.europa.eu/press/pr/date/2017/html/ssm.pr170921.sv.html>.

Ytterligare ansträngningar krävs för att identifiera skiljaktiga tillståndskrav som påverkar fintech-företag. Uppföljningsåtgärderna kan till exempel omfatta

- klargörande av den tillämpliga EU-lagstiftningsramen för tjänster,
- bedömning av behovet av en EU-ram för att täcka nya innovativa affärsmodeller, och
- vägledning för nationella tillsynsmyndigheter för att se till att de nationella tillsynssystemen blir mer enhetliga.

Tillsynsmyndigheterna har även bedömt marknadsutvecklingen för kryptovalutor och uppkomsten av Initial Coin Offerings (ICO-erbjudanden), ett nytt sätt att anskaffa pengar genom att använda så kallade mynt eller polletter. Försäljning av sådana polletter kan vara ett nytt och innovativt sätt för företagen att anskaffa kapital, men det kan även medföra risker för investerarna. Spekulative investeringar i kryptovalutor och ICO-polletter utsätter investerarna för betydande marknadsrisker, risker för bedrägerier och it-säkerhetsrisker vid växling och från tjänsteleverantörer som låter investerare köpa, inneha eller handla med kryptovalutor och polletter. I november 2017 utfärdade Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten (Esma) två uttalanden²⁴ för att informera investerarna om eventuella risker med vissa ICO:s och påminna företag som arbetar med ICO:s om att sådana verksamheter kan omfattas av befintlig EU-lagstiftning, beroende på deras exakta struktur och egenskaper. Myndigheter i EU och övriga världen utvärderar ICO-erbjudanden och undersöker vilken lagstiftning som kan gälla för dem, medan Kina och Sydkorea har förbjudit ICO-erbjudanden.

Kryptovalutorna har ökat snabbt i pris och har blivit mer volatila under de senaste månaderna. Därför är det nödvändigt att förbättra förståelsen av riskerna och möjligheterna i samband med kryptovalutor och hur EU-lagstiftningen gäller för dem. Kryptovalutor och polletter kan dock även undkomma reglering och regleringsmålen för tillsyn, styrning och investerarskydd. I februari 2018 offentliggjorde de tre tillsynsmyndigheterna på kommissionens begäran en gemensam varning till investerare och användare om riskerna med att köpa kryptovalutor²⁵. Ändringarna i det fjärde penningtvättdirektivet, som Europaparlamentet och rådet enades om i december 2017, kommer också att minska anonymiteten och göra det lättare att spåra transaktioner genom ett krav på att handelsplatser för kryptovalutor och förvaringstjänster för virtuella plånböcker i EU identifierar sina kunder och utövar kundkontroll.

Det krävs således en bedömning av lämpligheten hos EU:s nuvarande lagstiftningsram i fråga om ICO-erbjudanden och kryptovalutor i allmänhet. Å ena sidan bör målet vara att se till att företag, investerare och konsument i EU kan dra nytta av denna tekniska innovation inom en rättvis och transparent ram, så att Europa blir en ledande aktör i utvecklingen av nya sätt att snabbt finansiera växande företag. Å andra sidan är det viktigt att hantera potentiella risker för den finansiella stabiliteten, marknadsintegriteten, investerar- och konsumentskyddet och skyddet för personuppgifter samt risker i samband med penningtvätt och finansiering av terrorism. Kryptovalutor är ett världsomspännande fenomen, och därför är det viktigt med internationell samordning och konsekvens, till exempel inom G20, rådet för finansiell stabilitet (FSB) och internationella normgivare på det finansiella området. Kommissionen

²⁴ <https://www.esma.europa.eu/press-news/esma-news/esma-highlights-ico-risks-investors-and-firms>, 13 november 2017.

²⁵ Esma, EBA och Eiopa varnar konsumenterna för risker med virtuella valutor – 12 februari 2018 – <https://www.eba.europa.eu/documents/10180/2120596/Joint+ESAs+Warning+on+Virtual+Currencies.pdf>.

kommer att arbeta med tillsynsmyndigheter, lagstiftare, branschen och civilsamhället, både inom EU och med internationella partner, för att fastställa ytterligare nödvändiga åtgärder.

Ruta 1

- 1. Tillsammans med detta meddelande lägger kommissionen fram ett förslag till EU-förordning om investerings- och lånebaserade gräsrotsfinansieringstjänsteleverantörer för företag. Förslaget syftar till att säkerställa en lämplig och proportionerlig lagstiftningsram som ger gräsrotsfinansieringsplattformar som vill bedriva gränsöverskridande verksamhet möjlighet att göra så med hjälp av ett övergripande passsystem och under gemensam tillsyn.**
- 2. Kommissionen uppmanar de europeiska tillsynsmyndigheterna att till första kvartalet 2019 kartlägga de nuvarande auktoriserings- och tillståndsstrategierna för innovativa fintech-affärsmodeller. De bör särskilt undersöka hur proportionalitets- och flexibilitetsbestämmelserna i lagstiftningen om finansiella tjänster tillämpas av de nationella myndigheterna. I tillämpliga fall bör de europeiska tillsynsmyndigheterna utfärda riktlinjer om strategier och förfaranden eller lämna rekommendationer till kommissionen om behovet av att anpassa EU:s lagstiftning om finansiella tjänster.**
- 3. Under 2018 kommer kommissionen att fortsätta att övervaka utvecklingen av kryptovalutor och ICO-erbjudanden tillsammans med de europeiska tillsynsmyndigheterna, ECB, FSB och andra internationella normgivare. Baserat på bedömningen av risker, möjligheter och det gällande regelverkets lämplighet kommer kommissionen att bedöma huruvida det krävs lagstiftningsåtgärder på EU-nivå.**

1.2. Öka konkurrensen och förbättra samarbetet mellan marknadsaktörer med hjälp av gemensamma standarder och driftskompatibla lösningar

Det krävs samarbete och samverkan mellan flera olika aktörer i värdekedjan för att producera och leverera finansiella tjänster. För att en EU-omfattande fintechmarknad ska kunna nå sin fullständiga potential krävs öppna standarder som ökar konkurrensen, stärker driftskompatibiliteten och förenklar utbytet av och tillgången till uppgifter mellan marknadsaktörer.

Det finns olika sätt att skapa driftskompatibilitet. Företag eller teknikleverantörer kan utveckla tillfälliga gränssnitt, som andra parter måste anpassa sig till. Ett annat sätt är att enas om standarder för driftskompatibilitet för hela marknaden, vilket gör det lättare för tjänsteleverantörer att utbyta uppgifter med olika plattformar. Normgivningsprocesserna bör grundas på principerna om öppenhet, insyn och samförstånd enligt [förordning \(EU\) nr 1025/2012 om europeisk standardisering](#). För att standarderna ska vara konkurrensgynnande bör deltagandet vara obegränsat och det bör råda insyn i förfarandet för antagandet av standarder, så att intressenterna kan följa med i standardiseringsarbetet. Standarderna bör vara tillgängliga och baseras på rättvisa, rimliga och icke-diskriminerande villkor.

De flesta respondenterna i fintech-samrådet framhöll att utveckling och antagande av standarder samt driftskompatibilitet mellan system är prioriterade frågor. De flesta ansåg att utvecklingen bör ledas av branschen och marknadsdeltagarna. Standarderna bör vara globala, inte lokala eller regionala. Ökad standardisering av blockkedjeteknik/teknik för distribuerade liggare, gränssnitt för applikationsprogrammering och identitetshantering är särskilt efterfrågade. Det reviderade direktivet om betaltjänster, som gäller sedan januari 2018, är ett intressant testfall: bankerna ska öppna lämpliga kommunikationskanaler för fintechföretag så att de kan tillhandahålla sina tjänster med tillgång till betalkonton. Utvecklingen av standardiserade gränssnitt för applikationsprogrammering skulle bidra till att skapa lika villkor, vilket i sin tur skapar nya och förbättrade tjänster i en verkligt öppen miljö samtidigt som en hög skyddsnivå för personuppgifter och konsumenter upprätthålls.

Ruta 2

- 1. Kommissionen ska till fjärde kvartalet 2018 bidra till att utforma mer samordnade metoder för framtagandet av fintechstandarder genom att samarbeta med viktiga standardiseringsorgan, såsom Europeiska standardiseringskommittén och Internationella standardiseringsorganisationen, även inom blockkedjeområdet.**
- 2. Kommissionen uppmuntrar och kommer att stödja gemensamma insatser från marknadsaktörerna för att till mitten av 2019 utveckla standardiserade gränssnitt för applikationsprogrammering som är förenliga med direktivet om betaltjänster och den allmänna dataskyddsförordningen, som en grund för ett europeiskt öppet bankekosystem som omfattar betalkonton och andra typer av konton.**

1.3. Underlätta framväxten av innovativa affärsmodeller inom EU genom innovationssamordnare

Innovativa företag för ut nya produkter på marknaden eller skapar nya kanaler för att tillhandahålla välkända tjänster i innovativa former eller till mer konkurrenskraftiga priser. Innovatörerna måste kunna sprida sina tjänster till en så bred användarbas som möjligt, vilket skapar stordriftsfördelar. Innovatörerna bör kunna använda ett europeiskt pass för att fullständigt dra nytta av den inre marknadens fördelar, men de kan ha svårt att uppfylla lagstiftningskraven på detta område. Så är särskilt fallet med nyetablerade företag och företag som använder innovativa tekniker eller modeller som skiljer sig från vedertagen praxis vid den tidpunkt då lagstiftningen infördes.

Myndigheterna för finansiell tillsyn kan också ha svårt att hantera innovativa metoder och tekniker när de ska besluta om de ska auktorisera ett företag eller en verksamhet och hur de ska uppfylla sina tillsynsskyldigheter i detta avseende. Svaren på kommissionens offentliga samråd tyder på att det finns ett stort intresse bland tillsynsmyndigheterna för att lära sig mer om trender inom fintech och hur de kan förbättra kontakterna med företag och andra teknikleverantörer.

Inom EU har 13 medlemsstater infört så kallade ”FinTech Facilitators” (innovationsnav²⁶ eller regulatoriska sandlådor²⁷) för att ge företagen allmän vägledning under auktoriseringsprocessen. De hjälper företagen att snabbare komma in på marknaden och att sätta sig in i regler och tillsynspraxis och kan även ge vägledning till etablerade finansinstitut. Från ett tillsynsperspektiv är sådana strategier en viktig informationskälla, eftersom de hjälper tillsynsmyndigheterna att redan i ett tidigt skede sätta sig in i innovativa affärsmodeller och marknadsutveckling.

Med regulatoriska sandlådor tas idén om innovationsnav ett steg vidare genom att förhållanden skapas där tillsynen skräddarsys efter innovativa företag eller tjänster. De nationella myndigheterna måste tillämpa EU:s relevanta lagstiftning om finansiella tjänster. Reglerna ger dock en viss handlingsfrihet när det gäller tillämpningen av proportionalitets- och flexibilitetsprinciperna. Detta kan vara särskilt användbart inom teknisk innovation.

Sandlådemetoden vann stöd bland branschrespondenterna i det offentliga samrådet. De nationella myndigheternas åsikter var dock blandade. Vissa tillsynsmyndigheter anser att sådana initiativ inte ingår i deras ansvarsområde, medan tillsynsmyndigheter som är öppna för idén med sandlådor däremot anser att andra bör ta liknande initiativ. En gemensam syn bland tillsynsmyndigheterna skulle underlätta innovation på EU:s inre marknad.

EBA, Eiopa och Esma har nyligen kartlagt befintliga innovationssamordnare inom EU. Kommissionen skulle välkomna ytterligare ansträngningar för att kartlägga bästa praxis inom EU och införa gemensamma principer och kriterier för innovationsnav och regulatoriska sandlådor. Andra uppföljningsåtgärder kan vara att främja inrättandet av innovationsnav i alla medlemsstater och samordna deras verksamhet. Detta kan i sin tur eventuellt leda till en experimentell ram på EU-nivå för införandet av och anpassningen till nya tekniker.

²⁶ Se EBA/DP/2017/02 – ”Innovationsnav” avser ett institutionellt arrangemang där reglerade eller oreglerade enheter (dvs. icke-auktoriserade företag) diskuterar fintech-relaterade frågor med den behöriga myndigheten (utbyter information och åsikter osv.). Myndigheten kan klargöra om företagens affärsmodeller överensstämmer med regelverket eller lagstiftnings-/auktoriseringskraven (dvs. individuell rådgivning till företag om tolkningen av tillämpliga regler).

²⁷ Se EBA/DP/2017/02 – ”Regulatoriska sandlådor” fungerar som kontrollerade områden för finansinstitut och andra företag där de kan testa innovativa fintech-lösningar med stöd från en myndighet under en begränsad tidsperiod, vilket ger dem möjlighet att validera och testa sina affärsmodeller i en säker miljö.

Ruta 3

- 1. För att bygga vidare på de europeiska tillsynsmyndigheternas arbete med att kartlägga de fintech-samordnare som har inrättats av de nationella tillsynsmyndigheterna, uppmanar kommissionen de europeiska tillsynsmyndigheterna att till fjärde kvartalet 2018 utföra ytterligare analyser och identifiera bästa praxis, och vid behov utfärda riktlinjer om sådana samordnare.**
- 2. Kommissionen uppmanar behöriga myndigheter i medlemsstaterna och på EU-nivå att ta initiativ för att underlätta innovation med utgångspunkt i den bästa praxis som identifierats. De europeiska tillsynsmyndigheterna uppmanas att underlätta tillsynssamarbetet, bland annat i fråga om samordning och spridning av information om innovativa tekniker, inrättande och drift av innovationsnav och regulatoriska sandlådor samt konsekvent tillsynspraxis.**
- 3. På grundval av de europeiska tillsynsmyndigheternas arbete kommer kommissionen till första kvartalet 2019 att lägga fram en rapport med bästa praxis för regulatoriska sandlådor.**

2. STÖDJA INFÖRANDET AV TEKNISK INNOVATION INOM FINANSSEKTORN

2.1. Undersöka om reglerna är lämpliga och införa garantier för nya tekniker inom finanssektorn

Teknikneutralitet är en av de vägledande principerna i kommissionens politik.

I praktiken är dock de EU-regler som infördes före uppkomsten av innovativa tekniker kanske inte alltid teknikneutrala gentemot dessa innovationer. Respondenterna i det offentliga samrådet nämner till exempel krav på eller företräde för pappersbaserade offentliggöranden, eller krav på fysisk närvaro. Avsaknaden av tydliga och harmoniserade processer för att identifiera konsumenter och företag på nätet, helt förenliga med bestämmelserna om bekämpning av penningtvätt och dataskyddsreglerna, ansågs också vara en utmaning för fintech-lösningar. I detta sammanhang uttryckte respondenterna farhågor om att investeringar i programvara är mindre attraktiva enligt de gällande tillsynsreglerna för banker eftersom EU-bankers programvaruinvesteringar måste dras av från deras lagstadgade kapital, vilket kan jämföras med den mer gynnsamma behandling som banker i Förenta staterna åtnjuter.

Kommissionen har redan övervägt vissa av dessa frågor. I handlingsplanen om finansiella tjänster för konsumenter²⁸ förklarar kommissionen att den kommer att underlätta gränsöverskridande godkännande av e-identifiering och fjärrprocesser för kundkännedom. Målet är att bankerna ska kunna identifiera konsumenter på digital väg enligt kraven i fråga om bekämpning av penningtvätt och dataskydd, genom att fullständigt utnyttja de verktyg för elektronisk identifiering och autentisering som eIDA-förordningen ger. För att underlätta

²⁸ COM(2017)139 final.

användningen av elektronisk identifiering och autentisering har kommissionen inrättat²⁹ en särskild arbetsgrupp om elektronisk identifiering och fjärrprocesser för kundkännedom. Införandet av omvälvande tekniker, till exempel teknik för distribuerade liggare och artificiell intelligens, kan ge upphov till ytterligare utmaningar på regleringsområdet. Kraven på pappersbaserat offentliggörande bör ses över. Respondenterna i det offentliga samrådet är också oroliga för att användningen av sådana tekniker kan hindras eller begränsas av de befintliga reglerna, till exempel på följande sätt:

- Blockkedjebaserade applikationer kan ge upphov till behörighetsfrågor om tillämplig lagstiftning och ansvar.
- Den rättsliga giltigheten och verkställbarhet för smarta kontrakt kan behöva klargöras.
- Det råder osäkerhet kring den rättsliga statusen för ICO:s och vilka regler som gäller för dem, vilket redan nämns i punkt 1.1.

Det krävs en närmare analys för att bedöma i vilken utsträckning den rättsliga ramen för finansiella tjänster är teknikneutral och rymmer fintech-innovationer, eller om den måste anpassas för detta ändamål. Samtidigt är det viktigt att säkerställa att kraven i fråga om finansiell stabilitet, konsument- och investerarskydd, bekämpning av penningtvätt och brottsbekämpning respekteras.

Ruta 4

Kommissionen kommer att inrätta en expertgrupp för att till andra kvartalet 2019 bedöma om det finns omotiverade regleringshinder för finansiell innovation i regelverket för finansiella tjänster.

2.2. Undanröja hinder för molntjänster

Molntjänster kan öka effektiviteten i den digitala infrastrukturen bakom finansiella tjänster. Att lägga ut databehandling och lagringskapacitet på molntjänstleverantörer minskar företagens kostnader för värdtjänster, infrastruktur och programvara och kan bidra till att rationalisera it-utgifter. Samtidigt säkerställer företagen ökad prestanda, flexibilitet och anpassningsbarhet.

Reglerade företag som lägger ut verksamheter på molntjänstleverantörer måste uppfylla alla rättsliga krav (t.ex. i fråga om lämplig riskhantering, dataskydd och lämplig övervakning från tillsynsmyndigheternas sida). De intressenter som besvarade kommissionens samråd var oroliga över att osäkerheten kring de finansiella tillsynsmyndigheternas förväntningar begränsar användningen av molntjänster. Osäkerheten beror särskilt på avsaknad av harmonisering av nationella regler och olika tolkningar av utkontrakteringsregler³⁰.

²⁹ Kommissionens beslut C(2017) 8405 av den 14 december 2017.

³⁰ Respondenterna i fintech-samrådet föreslog standardiserade avtal mellan molntjänstleverantörer och leverantörer av finansiella tjänster som en bättre metod för att avspegla deras branschspecifika regleringshinder (såsom krav på revisioner eller inspektioner på plats). Offentliga myndigheters begränsningar av datalokalisering var ett annat viktigt hinder som lyftes fram av respondenterna. Marknaden för molntjänster är ytterst koncentrerad, och finansinstituten och tillsynsmyndigheterna lyfte även fram risken för ett starkt beroende av en handfull leverantörer från länder utanför EU och behovet av att förhindra att europeiska finansinstitut blir beroende av en enda leverantör.

EBA har nyligen offentliggjort rekommendationer om utkontraktering till molntjänster³¹. Esma håller på att undersöka dessa frågor i sin egenskap av direkt tillsynsansvarig för kreditvärderingsinstitut och transaktionsregister. Esma har för avsikt att under 2018 klargöra vilka krav dessa företag måste uppfylla när de lägger ut verksamhet på molntjänster. Utkontraktering till molntjänster ingår också i Eiopas mandat på Insurtech-området. Frågan behöver dock uppmärksammas utöver de befintliga initiativen. Säkerheten skulle kunna ökas om tillsynsmyndigheternas förväntningar uttrycks i formella riktlinjer från de europeiska tillsynsmyndigheterna³².

Syftet med kommissionens förslag till förordning om en ram för det fria flödet av icke-personuppgifter i Europeiska unionen är att undanröja omotiverade begränsningar av datalokalisering och på så sätt lösa ett av de största problem som har identifierats. I förslaget behandlas även andra molntjänstrelaterade frågor, som till exempel hur man kan förhindra molntjänstleverantörer från att ha bestämmelser som skapar beroende av en enda säljare. För att underlätta genomförandet av förslaget till förordning särskilt när det gäller användningen av molntjänster kommer kommissionen under 2018 att sammanföra relevanta intressenter, dvs. molntjänstanvändare, molntjänstleverantörer och regleringsmyndigheter.

Ruta 5

- 1. Kommissionen uppmanar de europeiska tillsynsmyndigheterna att till första kvartalet 2019 undersöka behovet av riktlinjer om utkontraktering till molntjänstleverantörer.**
- 2. Inom ramen för meddelandet *Att skapa en europeisk dataekonomi* uppmanar kommissionen intressenter på molntjänstområdet att utforma branschomfattande uppförandekoder för självreglering i syfte att underlätta byte mellan molntjänstleverantörer. Kommissionen kommer även att uppmuntra företrädare från finanssektorn att underlätta dataportabilitet även för finansinstitut.**
- 3. I detta sammanhang ska kommissionen uppmuntra och underlätta utvecklingen av standardavtalsbestämmelser för finansinstituts utkontraktering till molntjänster, genom att bygga på de branschöverskridande ansträngningar från molntjänstintressenternas sida som kommissionen redan har bidragit till. Finanssektorns deltagande i processen ska säkerställas. Detta arbete bör göras av en välavvägd blandning av företag från finanssektorn och molntjänstleverantörer, och bör i synnerhet röra revisionskrav, rapporteringskrav och fastställandet av hur väsentliga de verksamheter som ska utkontrakteras är.**

³¹ EBA/REC/2017/03, *Recommendations on outsourcing to cloud service providers*, december 2017, [finns här](#).

³² När det gäller kraven i dataskyddslagstiftningen regleras Europeiska datatillsynsmannens samordning av de olika tillvägagångssätten redan i den allmänna dataskyddsförordningen.

2.3. Möjliggöra fintech-applikationer med EU:s blockkedjeinitiativ

Blockkedjeteknik/teknik för distribuerade liggare kommer sannolikt att leda till ett stort genombrott, som kommer att förändra metoderna för att utbyta, validera, dela och tillgängliggöra information eller tillgångar via digitala nätverk. De kommer sannolikt att fortsätta att utvecklas under de kommande åren, för att bli ett centralt inslag i den digitala ekonomin och det digitala samhället.

Det är viktigt att undvika att blockkedjetekniker och kryptovalutor (som nämns ovan) förväxlas, eftersom kryptovalutor endast är en typ av blockkedjeapplikation. En blockkedja kan understödja en rad olika applikationer inom olika sektorer, som kanske inte begränsas till kryptovalutor eller fintech över huvud taget.

Finanssektorn har lett arbetet med att undersöka blockkedjeteknikens potential, med många koncepttester och pilotprojekt inom ett stort antal olika områden, såsom betalningar, värdepapper, in- och utlåning, kapitalanskaffning, investeringsförvaltning, marknadsbestämmelser, handel och efterhandel samt handelsfinansiering och rapportering, t.ex. regleringsteknik (regtech).

Teknik för distribuerade liggare och blockkedjeteknik har stor potential att stimulera enkelhet och effektivitet genom att nya infrastrukturer och processer skapas. Dessa tekniker kan bli centrala för den framtida infrastrukturen för finansiella tjänster. De mest verkningsfulla applikationerna kommer att kräva ett nära samarbete mellan etablerade aktörer, innovatörer och lagstiftare för att genomförandet ska bli framgångsrikt och positivt. De potentiella applikationernas tillämpningsområde är mycket brett och bör noggrant övervakas.

Blockkedjeteknikerna befinner sig fortfarande i ett tidigt skede, men ett antal utmaningar och risker behöver hanteras. Syftet med EU:s observatorium och forum för blockkedjeteknik³³, som lanserades i februari 2018 för en period av två år, är just att övervaka trender och utveckling, sammanföra sakkunskap för att behandla branschinterna och branschövergripande frågor och undersöka gemensamma lösningar och gränsöverskridande användning av blockkedjeteknik. Europaparlamentet gav även sitt stöd åt lanseringen av ett europeiskt instrument för finansiell tillsyn (EFTG), ett pilotprojekt som använder teknik för distribuerade liggare för att underlätta tillgång till information om alla noterade företag på EU:s reglerade värdepappersmarknader inom ramen för insynsdirektivet³⁴. Syftet med detta initiativ är att öka insynen i EU:s reglerade marknader och främja både integration och likviditet på marknaden i linje med målen för kapitalmarknadsunionen. Kommissionen har även inlett ett projekt om blockkedjeteknik för industriella omställningar (#Blockchain4EU) och koncepttest om användning av blockkedjeteknik för att underlätta uttag av punktskatter.

När det gäller blockkedjeteknikens övergripande natur, som går utöver finansiella tjänster och eventuellt omfattar alla sektorer i ekonomin och samhället, har kommissionen i och med inrättandet av EU:s observatorium och forum för blockkedjeteknik redan vidtagit åtgärder för att inrätta ett EU-initiativ för blockkedjeteknik. Inom ramen för detta initiativ kommer kommissionen att föreslå åtgärder, finansieringsmöjligheter och en ram för att möjliggöra skalbarhet, utveckla styrning och standarder och stödja driftskompatibilitet. Initiativet är branschöverskridande och förväntas stimulera den finansiella sektorn att införa denna teknik

³³ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/pre-information-notice-eu-blockchain-observatory-forum>.

³⁴ Direktiv 2013/50/EU.

redan i ett tidigt skede, samtidigt som Europas konkurrenskraft och tekniska ledarskap ökas. Det kommer även att samordnas med andra åtgärder i denna handlingsplan (särskilt lämplighetskontrollen av EU:s finanslagstiftning). Initiativet kommer även att bygga på pilotåtgärder som stöds via Horisont 2020-programmet, vilket kommer att utökas under perioden 2018–2020. Kommissionen har även skapat kopplingar till Internationella standardiseringsorganisationens tekniska kommitté 307 om blockkedjeteknik och teknik för distribuerade liggare. De europeiska standardiseringsorganisationerna³⁵ har uppmuntrats att ta ledningen i arbetet med att identifiera specifika förutsättningar för blockkedjeteknik i EU.

³⁵ CEN, Cenelec och Etsi.

Ruta 6

1. Kommissionen kommer under andra kvartalet 2018 att genomföra ett offentligt samråd om ytterligare digitalisering av information om företag som är noterade på en reglerad marknad i EU, bland annat om ett eventuellt genomförande av ett europeiskt instrument för finansiell insyn (EFTG), baserad på teknik för distribuerade liggare.
2. Kommissionen kommer att fortsätta att arbeta med en övergripande strategi, med beaktande av alla relevanta rättsliga följder, om teknik för distribuerade liggare som omfattar alla ekonomiska sektorer, bland annat för att möjliggöra användningen av fintech- och regtech-applikationer i EU.
3. Kommissionen lanserade EU:s observatorium och forum för blockkedjeteknik i februari 2018, och har även inlett en undersökning om genomförbarheten av en offentlig infrastruktur för blockkedjeteknik i EU för att utveckla gränsöverskridande tjänster. Kommissionen kommer att bedöma om blockkedjeteknik kan användas som en infrastruktur för digitala tjänster inom fonden för ett sammankopplat Europa. Med stöd från EU:s observatorium och forum för blockkedjeteknik och de europeiska standardiseringsorganisationerna kommer kommissionen att fortsätta att bedöma rättsliga frågor, styrningsfrågor och frågor i samband med skalbarhet och standardiseringsinsatser, bland annat genom att ytterligare utvärdera testfall av användning av blockkedjeteknik inom ramen för nästa generations internet.

2.4. Bygga upp kapacitet och kunskap bland lagstiftare och tillsynsmyndigheter i ett EU-laboratorium för fintech.

De största hindren för finansindustrins införande av ny teknik är bristande säkerhet och avsaknad av vägledning om hur tekniken ska användas, fragmentering och avsaknad av gemensamma strategier mellan nationella lagstiftare och tillsynsmyndigheter.

Vissa teknikleverantörer vidtar redan åtgärder för att informera lagstiftare och tillsynsmyndigheter om teknikernas natur och hur de används inom finanssektorn. Många myndigheter är dock motvilliga till att utbilda sig eller delta i diskussioner som utvalda leverantörer tar initiativ till.

Kommissionen kommer att inrätta ett EU-laboratorium för fintech för att förbättra reglerings- och tillsynskapaciteten och öka kunskapen om nya tekniker. Detta kommer att göras med hjälp av demonstrationer och expertdiskussioner i ett icke-kommersiellt och neutralt finanstekniskt laboratorium. Laboratoriet kommer att sammanföra ett antal leverantörer, särskilt från EU, med lagstiftare och tillsynsmyndigheter för att ta upp och diskutera rättsliga och tillsynsrelaterade frågor.

Tekniker som diskuteras kan vara

- autentiserings- och identifieringstekniker,
- särskilda användningsområden för teknik för distribuerade liggare, molnteknik, maskinlärande och artificiell intelligens,

- gränssnitt för applikationsprogrammering, öppna bankstandarder, och
- regtech.

Ruta 7

Kommissionen kommer att stå värd för ett EU-fintech-laboratorium, där europeiska och nationella myndigheter uppmuntras att arbeta med tekniklösningssleverantörer i en neutral och icke-kommersiell miljö under riktade sessioner om specifika innovationer, med start under andra kvartalet 2018.

2.5. Mobilisera teknik till stöd för distribution av investeringsprodukter för icke-professionella investerare

I dagsläget har icke-professionella investerare som är verksamma på kapitalmarknaderna svårt att hantera investeringsprodukternas komplexitet och de kostnader och den osäkerhet som är förknippad med sådana produkter. Mycket har gjorts för att göra det lättare att jämföra investeringsprodukter för icke-professionella investerare, särskilt genom krav på offentliggörande. Detta kan visserligen bidra till att förbättra produkternas kvalitet, men icke-professionella investerare drar fortfarande på sig stora kostnader när de ska välja den lämpligaste investeringsprodukten.

Ökad insyn för att stimulera konkurrens och bredda valmöjligheterna för icke-professionella investerare på kapitalmarknaderna bör därför stödjas av datadrivna lösningar som använder nya och mer effektiva tekniker för att se till att informationen är fullständig, jämförbar och lättillgänglig. Sådana verktyg kan baseras på allmänt tillgängliga uppgifter och tillhandahåller ett användarvänligt gränssnitt, som kopplar ihop befintliga databaser eller digitala verktyg såsom onlineverktyg för kalkyler, jämförelseverktyg, automatiserad rådgivning eller ”snabbköp” för fonder. I detta sammanhang återstår mycket arbete för att säkerställa att datauppsättningarna är förenliga sinsemellan och utveckla lämpliga algoritmer, och samtidigt se till att resultaten presenteras på ett rättvist och lättförståeligt sätt. Kommissionen kommer därför att undersöka de rådande förhållandena och situationen för teknikdrivna digitala gränssnitt som hjälper enskilda personer att hitta lämpliga och kostnadsfria investeringsprodukter för icke-professionella investerare på EU:s kapitalmarknader.

3. FÖRBÄTTRA FINANSSEKTORNS SÄKERHET OCH INTEGRITET

It-säkerhet intar en central roll inom EU:s politik på området, och att göra EU:s finanssektor mer motståndskraftig mot cyberangrepp är av hög prioritet för kommissionen. Avancerade it-angrepp visar dock på det fortsatta behovet av att säkerställa systemens motståndskraft och integritet. It-hotens gränsöverskridande natur kräver att nationella reglerings- och tillsynskrav ligger på en hög och likvärdig nivå. Eftersom finanssektorn blir alltmer beroende av digital teknik är det viktigt att se till att den är säker och motståndskraftig mot intrång. Kommissionen är medveten om att det är viktigt att digitala tjänster har inbyggda

säkerhetsfunktioner, och har för detta ändamål redan lagt fram ett förslag³⁶ om att inrätta en EU-ram för certifiering av produkter och tjänster på IKT-säkerhetsområdet.

Finanssektorn är visserligen bättre rustad än andra sektorer, men den är också mest utsatt i det här sammanhanget. Operativa risker och it-risker utgör ett ökande hot mot finanssystemets stabilitet och undergräver det förtroende som är så viktigt för våra finansmarknader. Europaparlamentet bekräftar de potentiella hoten mot finanssektorns stabilitet och har uppmanat kommissionen att ”göra cybersäkerhet till högsta prioritet i handlingsplanen för finansteknik”³⁷. Upprepade it-angrepp som utnyttjar grundläggande säkerhetsbrister hos system och organisationer visar hur viktigt det är med grundläggande it-hygien³⁸ i alla organisationer. Kraftigare åtgärder och strängare krav på it-hygienområdet är avgörande för att säkerställa systemets integritet. Företagens exponering mot it-hot och deras vilja att skärpa sina it-hygienstandarder varierar dock i EU och är starkt beroende av praxis på branschnivå och nationell nivå. På EU-nivå innehåller lagstiftningen om finansiella tjänster redan särskilda krav på integritet för it-resurser och it-system och deras styrning, och det gäller särskilt de bestämmelser som rör infrastrukturerna på finansmarknaden och betalningar. Inom andra områden är kraven mer allmänna, som till exempel när det gäller driftskontinuitet eller allmänna krav i fråga om verksamhetsrisker.

Medlemsstaternas håller på att införliva bestämmelserna om säkerhetskrav för andra finansiella tjänster i direktivet om åtgärder för en hög gemensam nivå på säkerhet i nätverks- och informationssystem i hela unionen³⁹. Luckor kvarstår dock i EU:s lagstiftning för den finansiella sektorn, och de bör åtgärdas för att förbättra sektorns motståndskraft. Innan sådana åtgärder vidtas är det emellertid viktigt att noggrant undersöka krav och praxis⁴⁰ på tillsynsområdet för att identifiera bästa praxis för genomförandet av de allmänna kraven.

Tillgång till information om hot och utbyte av sådan information är också ytterst viktigt för att förbättra it-säkerheten. Nära samarbete och samordning av informationsutbytet om olika hotbilder inom EU:s finanssektor kommer att bidra till att förebygga och begränsa it-hot. Vissa respondenter i fintech-samrådet uttryckte farhågor för att informationsutbytet om it-hot kan begränsas av lagstiftningen. Ett sådant informationsutbyte kan till exempel strida mot den allmänna dataskyddsförordningen. I förordningen anges dock att behandling av personuppgifter utgör ett berättigat intresse i den mån den är absolut nödvändig och proportionell för att säkerställa nät- och informationssäkerhet.

Det blir allt vanligare att tillsynsmyndigheter utför penetrationstester och tester av motståndskraften för att bedöma it-försvarsåtgärdernas och säkerhetskravens effektivitet. Noggrann testning är redan bästa praxis inom branschen, och myndigheterna kräver allt fler

³⁶ Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om Enisa, ”EU:s cybersäkerhetsbyrå”, och om upphävande av förordning (EU) nr 526/2013, och om cybersäkerhetscertifiering av informations- och kommunikationsteknik (”cybersäkerhetsakten”).

³⁷ Betänkande om finansteknik: teknikens inverkan på finanssektorns framtid, utskottet för ekonomi och valutafrågor, föredragande: Cora van Nieuwenhuizen, 2016/2243(INI), 28 april 2017.

³⁸ Enisa, *Review of the Cyber Hygiene practices*, december 2016, s. 14, [finns här](#):

It-hygien är en grundläggande princip för informationssäkerhet [...], och handlar om att införa enkla rutinåtgärder för att minska risken för it-hot. Den grundläggande förutsättningen är att god it-hygienpraxis kan bidra till ökad immunitet hos företagen, vilket i sin tur minskar risken för att en sårbar organisation utnyttjas för att antingen bygga upp angrepp eller äventyra en leveranskedja.

³⁹ Direktiv (EU) 2016/1148.

⁴⁰ FSB, *Stocktake of publicly released cybersecurity regulations, guidance and supervisory practices*, oktober 2017, s. 65-70, [finns här](#) (infogas senare).

tester och testmetoder. Eftersom finansinstitutens och finansmarknadens infrastrukturer är gränsöverskridande anses de många olika testramarna leda till onödiga kostnadsökningar och potentiellt ökande risker. Intressenterna betonade behovet av mer samordning på lagstiftnings- och tillsynsområdet på EU-nivå. De ansåg att detta bör kombineras med ökat samarbete mellan jurisdiktionerna och ömsesidigt förtroende mellan myndigheterna när det gäller känsliga testresultat som måste skyddas. I detta sammanhang anser kommissionen att ECB:s och de nationella tillsynsmyndigheternas arbete med att till exempel utforma en EU-omfattande testram, *Threat Intelligence Based Ethical Red Teaming (TIBER-EU)*, är lovande. Bedömningar av betydande marknadsaktörers motståndskraft mot it-angrepp inom EU:s finanssektor kan göra det lättare att kartlägga brister i stabiliteten och integriteten hos EU:s finanssystem i stort.

Det krävs en gemensam och heltäckande strategi samt effektiva utbildnings- och informationsinsatser för att bygga upp en stark motståndskraft mot it-angrepp. I detta syfte har kommissionen nyligen antagit sin *handlingsplan för digital utbildning*, med målet att förbättra den digitala kompetensen i Europa, vilket omfattar it-säkerhet⁴¹. It-hotens inneboende globala karaktär visar att internationellt samarbete är absolut avgörande för att hantera dessa risker. Därför deltar kommissionen aktivt i G20- och G7-gruppernas arbete med it-säkerhet inom finansiella tjänster.

Ruta 8

- 1. Kommissionen kommer under andra kvartalet 2018 att organisera en offentlig-privat workshop för att undersöka och bedöma hinder för informationsutbyte om it-hot mellan finansmarknadsdeltagare och identifiera möjliga lösningar, samtidigt som dataskyddsnormerna uppfylls.**
- 2. Kommissionen uppmanar de europeiska tillsynsmyndigheterna att till första kvartalet 2019 kartlägga befintlig tillsynspraxis kring IKT-säkerhet och företagsstyrning inom finanssektorerna, och i förekommande fall a) överväga att utfärda riktlinjer för tillsynskonvergens och efterlevnaden av krav i fråga om hantering och begränsning av risker på IKT-området inom EU:s finanssektor, och b) vid behov bistå kommissionen med teknisk rådgivning om behovet av förbättringar av lagstiftningen.**
- 3. Kommissionen uppmanar de europeiska tillsynsmyndigheterna att till fjärde kvartalet 2018 utvärdera kostnader och fördelar med att utveckla en samstämmig testram för cyberresiliens för betydande marknadsdeltagare och infrastrukturer inom hela EU:s finanssektor.**

⁴¹ Syftet med åtgärd 7 i handlingsplanen för digital utbildning är att ta itu med den utmaning som den digitala omvandlingen skapar genom att inleda i) en EU-övergripande informationskampanj riktad till lärare, föräldrar och studerande för att främja säkerhet på nätet, it-hygien och mediekunskap, och ii) ett initiativ för att lära ut it-säkerhet baserat på den europeiska ramen för utveckling av digital kompetens bland medborgarna för att ge människor möjlighet att använda teknik på ett säkert och ansvarsfullt sätt.

SLUTSATSER

Fintech utvecklas snabbt, vilket ger upphov till strukturella förändringar inom finanssektorn. Under förhållandena som är under så snabb förändring kan en alltför normativ lagstiftning och överreglering ge oönskade resultat. Om de politiska och rättsliga ramarna inte uppdateras finns det dock även en risk för att EU:s leverantörer av finansiella tjänster missgynnas på den alltmer globala marknaden. Ett annat problem som kan uppstå i fråga om it-säkerhet är att viktiga risker inte hanteras.

Denna handlingsplan för finansteknik kombinerar både stödåtgärder till hjälp för införandet av fintech-lösningar och proaktiva åtgärder för att främja och stimulera nya lösningar och beslutsamt hantera nya risker och utmaningar. Kommissionen har redan planerat sitt vidare arbete med att möjliggöra, och om så är möjligt, uppmuntra innovation inom finanssektorn, samtidigt som bevarandet av den finansiella stabiliteten och höga nivåer av investerar- och konsumentskydd garanteras. Detta är ett viktigt inslag i den bredare regleringsstrategin för situationen efter krisen. Målet är tredubbelt: utnyttja de snabba tekniska framstegen till fördel för EU:s ekonomi, medborgare och industri, främja en mer konkurrenskraftig och innovativ europeisk finanssektor och säkerställa integriteten hos EU:s finanssystem.